

СТАНОВИЩЕ

от

Проф. д-р Христо Кожухаров, д.м

Ръководител катедра по психиатрия и медицинска психология при МУ „Проф. д-р П. Стоянов” – Варна,

Началник на Втора психиатрична клиника към МБАЛ “Св. Марина” – Варна

Относно: Конкурс за доцент в област на висше образование 3. „Социални, стопански и правни науки“, по професионално направление 3.2. Психология и научна специалност „Медицинска психология“ за нуждите на Катедра по психиатрия и медицинска психология на Медицински факултет при МУ- „Проф. д-р Параскев Стоянов”, обявен в „Държавен вестник“, бр. 54/23.06.2023г. като външен член на научното жури, определено със заповед № Р- 109-374/ 22.08.2023г.

Д-р Татяна Георгиева Радева, д.пс. е единствен кандидат по обявения конкурс. Представени са документи, посочени в правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемани на академични длъжности в Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“.

Биографичен профил и професионално развитие на кандидата:

Д-р Татяна Георгиева Радева, д.пс. завършва медицина през 2000г. в Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“. Продължава образованието си, дипломирайки се през 2008г. с магистърска степен по психология. От 2013г. е зачислена като докторант свободна форма към Медицински Университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“, Катедра по психиатрия и медицинска психология и придобива ОНС «доктор» през 2016г. в научна специалност „Медицинска психология“ на тема „Изследване на копинг стратегии при пациенти с депресивно разстройство“. От 2016г. е хоноруван асистент, от 2018г. – асистент, а от 2019г. главен асистент към катедра по психиатрия и медицинска психология в Медицински университет „Проф.д-р Параскев Стоянов“.

Професионалният ѝ лекарски стаж започва през 2009г. като лекар- специализант по психиатрия в УМБАЛ «Св. Марина» ЕАД гр. Варна, Медицински университет „Проф.д-р Параскев Стоянов“, придобивайки специалност по психиатрия през 2013г. и продължава и досега. От 2019г. практикува като амбулаторен психиатър при ДКЦ «Св. Марина» ЕООД. В качеството си на преподавател към Катедра по психиатрия и медицинска психология при Медицински Факултет на Медицински Университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“ води лекции упражнения по психиатрия и медицинска психология с преподаване на български и английски език на студенти, обучавани в различни специалности при университета. Участва в провеждането на свободно избираем модул по социология и медицинска психология за студенти по медицина с

преподаване на английски език. Съвместявайки длъжността лекар- главен асистент към Катедра по психиатрия и медицинска психология при Медицински Университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“ и към 2-ра Клиника по психиатрия на УМБАЛ „Св. Марина“ ЕАД участва активно в обучението и супервизията на специализанти и стажанти.

Оценка на наукометричните показатели във връзка с участие в конкурс за заемане на академична длъжност „доцент“

I. Научно- изследователска дейност

Общата публикационна активност на д-р Татяна Радева, д.пс. съдържа 16 научни труда извън тези, представени за придобиване на ОНС „доктор“ (4бр.). За участие в конкурса тя е представила:

- Издадена книга на база на дисертационен труд за придобиване на ОНС „доктор“ – „Динамика на копинг стратегии при пациенти с депресивно разстройство“, УИ Медицински университет- Варна, 2022г.
- Хабилитационен труд- монография- „Диагностика на психични и поведенчески разстройства в реалната практика, *Психиатрията през погледа на терапевта*“, УИ Медицински университет- Варна, 2022г.
- Пълнотекстови публикации, публикувани в научни издания извън тези за придобиване на ОНС „доктор“- 11 (2 от които в издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация)
- Пълнотекстови публикации, публикувани в научни списания и сборници, извън минималните наукометрични изисквания за заемане на академичната длъжност „доцент“ – 3бр.

Общият брой точки от показателите Г4-10 е 204, което покрива задължителния минимум от 200г.

През 2022г. е издаден **монографичен труд** на д-р Татяна Радева, д.пс. „Диагностика на психични и поведенчески разстройства в реалната практика, Психиатрията през погледа на терапевта“ с рецензенти доц. Павлина Петкова, д.м. и проф. д-р Георги Попов, д.м.н. Монографията е написана на 150 страници и представлява оригинално научно-приложно обобщение на изследователската дейност на гл.ас. д-р Татяна Радева, д.пс. в областта на една от най-уязвимите сфери на човека - психичната. Монографията е съставена от 11 глави, всяка от които кореспондира на разделите в Международната класификация на болестите, 10-та ревизия (МКБ-10) от F0 до F9 и разглежда специфично отделни психиатрични диагнози, принадлежащи към тези раздели. Представени са основните психични и поведенчески разстройства, обхващащи тежките психопатологични нарушения при органика и ендогенните заболявания, функционалните разстройства, стреса, разстройства на личността и поведението в зряла възраст, умствената изостаналост, разстройствата на психологичното развитие, проблемите на детството и юношеството. Във всяка една глава е представен конкретен случай като са описани разбираемо най-важните медицински и клинично- психологични аспекти при всяка нозологична група, типичните проявления на болестта, причините, които са провокирали нейното начало,

специфичната личностова характеристика на мисленето, емоционалните преживявания, волева организация на поведението и социалните затруднения в адаптацията. В отделните онагледени психиатрични категории са пресъздадени различни горещи точки в работата със страдащите от психични разстройства- страховете на пациентите, притесненията на близките им, стигмата на обществото, терзанията на специалиста. В този смисъл монографията е с изключителна практическа насоченост и може да бъде използвана от бъдещи специалисти в работата с психичното здраве като наръчник в отделните случаи до оформянето на собствен еkleктичен стил. Във всяка глава са описани отделни психопатологични симптоми, изведени са специфичните категориални диагностични критерии. Така от една страна са онагледени теоретично представените в други специализирани сборници термини на психиатричния жаргон, а от друга- рамката на провеждане на клиничното интервю и изграждане на терапевтичен контакт. Това е постигнато чрез представяне на професионалните сесии с пациентите с реалния диалог лекар-пациент, описание на невербалното поведение на страдащия, на защитни механизми, които се проявяват, на личните размисли на терапевта, на колебанията в диагностичните оценки и посока на терапевтично въздействие, продължително търсене в професионалната литература на препоръки към лечението. Монографичният труд започва с глава „Увод“, която представлява кратко въведение структурата на монографията. Подбрана по една диагноза от всеки раздел на главата „Психични и поведенчески разстройства“ на МКБ-10, като по този начин са обхванати най-представителните категории от целия спектър на психичните разстройства. Всяка глава от монографията представлява отделна диагноза. Монографията завършва с „Послеслов“, в която глава участничката в настоящия конкурс разглежда някои трудни аспекти от работата в областта на психичното здраве и възможностите за справяне в тези проблемни ситуации. Всички описани случаи са от личната практика на авторката, която е действащ психиатър с психотерапевтична насоченост. Комбинацията психиатър-психотерапевт създава необходимите условия да се съчетаят биологичния и психологичния подход, така важни в практиката на психичните разстройства, което се открива и вплетено в книгата.

Посочените **цитирания** по показатели Д11-13 носят общо 75 точки, което доказва авторитета на д-р Татяна Радева, д.пс. сред научната общност и съответстват на наукометричните изисквания за заемане на академичната длъжност „доцент“.

Научно- изследователската дейност и и приносите на трудовете на д-р Татяна Радева, д.пс. са в следните основни направления:

1. Методология в терапевтичния подход при афективни разстройства (ВЗ. Хабилитационен труд- монография, Г5.1- Публикувана книга на базата на защитен дисертационен труд за присъждане на ОНС „доктор“, Публикации: Г7.1, Г7.3, Г7.5, Г7.8)

2. Методология в терапевтичния подход при шизофрения (ВЗ. Хабилитационен труд- монография, Публикации: Г7.2, Г7.4, Г7.7, Г7.8, Г7.9)

3. Феноменология и психопатология (ВЗ. Хабилитационен труд- монография, Публикации Г6.1, Г7.1, Г7.2, Г7.6)

4. Психосоциални фактори и тежест на психичните разстройства (Публикации Г7.4, Г7.7, Г7.9)

5. Редки синдроми в клиничната практика (Публикация Г6.2)

6. Копинг стратегии (Г5.1. Публикувана книга на базата на защитен дисертационен труд за присъждане на ОНС „доктор“)

Основните приноси в научните трудове на д-р Татяна Радева, д.пс. са следните:

- Разгледано е разбирането, че терапевтичният процес при депресии в голяма степен е повлиян както от дисфункционалните убеждения, модели и схеми на поведение, така и от динамиката на интернализираните копинг стратегии за справяне в проблемни житейски ситуации като са представени случаи с депресивно разстройство от реалната практика и възможностите за повлияване.

- Изведена е необходимост от по-ранно включване на психотерапевтични подходи за устойчиво изграждане на активни копинг стратегии като профилактика на рецидив и по-добра социална адаптация.

- Дадени са насоки за терапевтично повлияване в различните фази на депресивното разстройство.

- Представени са методите на персонализираната медицина при лечението на психичните разстройства.

- Обсъдени са възможностите за повлияване на нежелани лекарствени реакции при медикаментозно лечение както и възможностите за аугментация при различните психични заболявания.

- Анализирани са ролята както на индивидуалните, така и на груповите психотерапевтични интервенции при пациенти с депресивно разстройство.

- Анализирани са работата със семейството при пациенти с инвалидизиращи заболявания като са обсъдени възможности за психообучение на роднините на болелите и подходи за съобщаване на лоша вест съвместно с подчертаването на ролята на социалната подкрепа

- Изследвана е стигмата на обществото спрямо пациенти с психични заболявания и значението за създаване на образа на психичната болест включително под влияние на изкуството и медиите

- Представени са възможности за психотерапевтични интервенции при пациенти с шизофрения.

- Предавайки провеждането на психиатрично интервю, са дадени нагледни примери за психопатологични феномени като са пояснени различията между отделни симптоми и синдроми и заедно с това е изграден примерен алгоритъм за провеждане на интервю с пациент с психична проблематика.

- Направена е систематизация в понятийния апарат на термина алекситимия

Д-р Татяна Радева, д.пс. доказва своята професионална компетентност и чрез участието си в различни научно изследователски национални и международни проекти и конференции. Активното ѝ участие в различни научни форуми с доклади и съобщения, в които представя своите изследвания, доказва авторитетното ѝ специализирано присъствие в областта на медицинската психология.

Справката за научно-изследователската творческа активност, която прилага гл. ас д-р Татяна Радева доказва, че тя изпълнява по точки показателите за минималните национални изисквания от ЗРАСРБ за заемането на академичната длъжност „доцент“.

II. Учебно- преподавателска дейност

Според предоставената справка преподавателският стаж към м. август 2023г. гл. асистент д-р Радева има 04г.09м.23 дни преподавателски стаж, в които не са включени годините 2016г.- 2018г. като хоноруван асистент. Стажът е натрупан в качеството ѝ на преподавател към Катедра по психиатрия и медицинска психология при Медицински Факултет на Медицински Университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“ с водене на упражнения по психиатрия и медицинска психология с преподаване на български и английски език на студенти, обучавани в различни специалности при университета, както и с участие в провеждането на изпитните сесии. Участва в провеждането на свободно избираем модул по социология и медицинска психология за студенти по медицина с преподаване на английски език. Съвместявайки длъжността лекар- главен асистент към Катедра по психиатрия и медицинска психология при Медицински Университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“ и към 2-ра Клиника по психиатрия на УМБАЛ „Св. Марина“ ЕАД участва активно в обучението и супервизията на специализанти и стажанти.

Заключение:

Съгласно представените от д-р Татяна Георгиева Радева, д.пс. материали по конкурса, считам, че кандидатът отговаря на условията за заемане на академична длъжност „доцент“ съгласно Закона за развитие на академичния състав на РБ и Правилника за неговото приложение, а също и според Правилника за развитие на академичния състав на Медицински университет- Варна „Проф. д-р П. Стоянов“.

Актуалността и значимостта на представените научни разработки, високото равнище на подготовка, активната практическа и преподавателска дейност, уелото съчетаване на компетентността на психиатър и психолог на кандидата са основание с увереност да дам **положителна оценка** и да предложа на уважаемото Научно жури, да гласува за заемането на академичната длъжност „доцент“ в област на висшето образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.2. Психология, специалност „Медицинска психология“ за нуждите на Катедра по психиатрия и медицинска психология на Медицински университет- Варна „Проф. д-р П. Стоянов“ от д-р Татяна Георгиева Радева, д.пс.

гр. Варна
23.10.2023г.

Изготвил становището:
Проф. д-р Христо Кожухаров, д.м

